

«Т А С Д И Қ Л А Н Г А Н»
«Ўзкимёсаноат» АЖ
Кузатув кенгашининг
2023 йил 27 июнда
17-сон баёни билан

**«ЎЗКИМЁСАНОАТ» АЖнинг
2023 йил учун
БИЗНЕС РЕЖАСИ**

Тошкент – 2023

МУНДАРИЖА

1.	Жамият тўғрисида умумий маълумотлар	3
2.	Саноатнинг мавжуд ва прогноз салоҳияти	9
3.	Бозор ва маркетинг концепцияси	13
4.	SWOT таҳлил	15
5.	2023 йил учун асосий вазифалар	16
6.	2023 йилги молиявий кўрсаткичлар прогнози	20

1. “ЎЗКИМЁСАНОАТ” АЖ ТЎҒРИСИДА УМУМИЙ МАЪЛУМОТЛАР

Жамият реквизитлари

Жамиятнинг тўлиқ номи – «O‘zkimyosanoat» aksiyadorlik jamiyati.

Акциядорлик жамиятининг жойлашган жойи ва почта манзили: 100011, Ўзбекистон Республикаси, Тошкент шаҳри, Шайхонтохур тумани, Навоий кўчаси, 38-уй.

«Ўзкимёсаноат» акциядорлик жамияти юридик шахс бўлиб, акциядорлик жамияти ҳисобланади ва алоҳида мол-мулкка, шу жумладан, устав фондида (устав капиталида) унга берилган мол-мулкка эгалик қилади, ўзининг мустақил балансида ҳисобга олинган мол-мулк ва шахсий мулкни сотиб олиши ҳамда шахсий номулкий ҳуқуқларни ўз номидан амалга ошириши мумкин.

«Ўзкимёсаноат» акциядорлик жамияти тижорат асосида фаолият юритади ва корхона фаолиятининг асосий йўналиши Ўзбекистон Республикаси кимё саноатини ривожлантириш орқали даромад олишдан иборат.

«Ўзкимёсаноат» АЖ Ўзбекистон Республикаси кимё саноати тизимининг ажралмас корпоратив тузилмаси ҳисобланади.

Бугунги кунда “Ўзкимёсаноат” АЖ тизимида қатор йирик корхоналар фаолият юритмоқда, масалан, «Навоийазот» АЖ, «Максам-Чирчиқ» АЖ, «Фарғонаазот» АЖ, «Аммофос-Максам» АЖ, «Деҳқонобод калий заводи» АЖ, «Қўнғирот сода заводи» МЧЖ, «Қизилқум фосфорит комплекси» МЧЖ, «Биринчи резинотехника заводи» МЧЖ ва бошқалар.

Жамият тарихи, охириги йилларда эришган ютуқлари

Кимё саноати корхоналари ва ташкилотларини бошқариш тизимини такомиллаштириш ҳамда улар фаолиятининг иқтисодий самарадорлигини ошириш, тармоқ корхоналарини хусусийлаштириш жараёнларини чуқурлаштириш, кимё ишлаб чиқаришини ривожлантириш, техника билан қайта жиҳозлаш ва замонавийлаштириш учун хорижий инвестицияларни кенг жалб этиш мақсадида Вазирлар Маҳкамасининг “Кимё саноатини бошқариш тузилмасини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2001 йил 13 мартдаги 124-сон қарори билан “Ўзкимёсаноат” кимё саноати корхоналари уюшмаси тугатилди ва унинг ўрнига “Ўзкимёсаноат” давлат акциядорлик компанияси ташкил қилинди.

2004 йилда минерал ўғитлар ишлаб чиқариш ва сотиш бўйича тўлиқ тузилмани яратиш мақсадида Вазирлар Маҳкамасининг «Кимё саноати корхоналарини бошқариш тузилмасини такомиллаштириш ва қишлоқ хўжалигига агрокимё хизмати кўрсатишни яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида» 2004 йил 23 январдаги 33-сон қарорига мувофиқ

«Ўзқишлоқхўжаликкимё» ДАК тугатилиб, «Ўзкимёсаноат» давлат акциядорлик компанияси таркибига «Қишлоқхўжаликкимё» ҲАЖ киритилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 24 апрелдаги ПФ-4720-сон Фармонида мувофиқ «Ўзкимёсаноат» давлат акциядорлик компанияси «Ўзкимёсаноат» акциядорлик жамияти деб номланди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўсимликларни ҳимоя қилиш ва қишлоқ хўжалигига агрокимёвий хизмат кўрсатиш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2016 йил 24 октябрдаги ПҚ-2640-сон қарорига мувофиқ «Ўзагрокимёҳимоя» АЖ ташкил этилди. «Ўзкимёсаноат» АЖ таркибидан 13 та «Қишлоқхўжаликкимё» ҲАЖ чиқарилиб, «Ўзагрокимёҳимоя» АЖ таркибига киритилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Давлат иштирокидаги корхоналарни ислоҳ қилиш жараёнларини жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2023 йил 1 мартдаги ПҚ-83-сон қарорига мувофиқ Стратегик ислохотлар агентлиги «Ўзкимёсаноат» АЖда давлат акция пакети (улуши) бўйича акциядор (иштирокчи) функциясини амалга оширади.

Жамиятни истиқболли ривожланиш мақсадлари ва вазифалари

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзкимёсаноат» АЖ бошқарув тузилмасини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2017 йил 12 апрелдаги ПҚ-2884-сон қарори билан «Ўзкимёсаноат» АЖ ташкилий тузилмаси тасдиқланди ва жамиятнинг асосий вазифалари ва фаолияти белгилаб берилди:

ишлаб чиқариш сарф-харажатлари ва кимё корхоналари томонидан ишлаб чиқариладиган маҳсулотлар таннархи даражасига таъсир ўтказувчи омилларни чуқур таҳлил этиш, ресурс ва энергия тежайдиган замонавий технология ва ускуналарни, ишлаб чиқариш жараёнлари ва сотувларни бошқаришнинг энг янги электрон-ахборот тизимларини жорий этиш, маҳсулотларнинг материаллар сифимини камайтириш, бошқарув ходимлари сонини ва ноишлаб чиқариш сарф-харажатларини оптималлаштириш ҳисобига ишлаб чиқариш харажатлари ва маҳсулотлар таннархини тубдан пасайтириш бўйича аниқ чора-тадбирларни ишлаб чиқиш;

тармоқда ишлаб чиқаришни янада диверсификациялашга, мамлакат минерал хом ашё ресурслари захираларини тобора чуқурроқ қайта ишлашга, юқори қўшилган қийматли харидоргир сифатли кимё маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ва тармоқ корхоналарида технологик хавфсизликни таъминлайдиган юқори технологияли замонавий ускуналар ва инновацион технологияларни тармоққа кенг жорий этишга йўналтирилган ягона техник сиёсатни амалга ошириш;

кимё саноати маҳсулотларининг жаҳон конъюнктураси тенденцияларини чуқур ўрганиш ва бунинг асосида жаҳон бозорларида харидоргир бўлган кимё буюмларининг хилма-хил турларини ишлаб

чиқаришни ўзлаштириш, маҳаллий маҳсулотларни янги ташқи бозорларга олиб чиқиш;

импорт бўйича республикага олиб келинаётган кимё маҳсулотларини таҳлил қилиш ва кимё ишлаб чиқаришларини маҳаллийлаштириш даражасини муттасил чуқурлаштириб бориш, тармоқлараро саноат кооперациясини, шу жумладан, кичик тадбиркорлик субъектлари билан республика мизнинг йирик корхоналари ўртасида кооперация алоқаларини кенгайтириш;

республика қишлоқ хўжалиги товар ишлаб чиқарувчиларини агротехнология нормаларига мувофиқ мутаносиб нисбатдаги азот, фосфор, калий ва комплекс ўғитлар билан барқарор таъминлаш;

фаол инвестиция сиёсатини юритиш, лойиҳа ишлари, уларнинг экспертизасини такомиллаштириш, тармоққа тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб этиш;

«Ўзкимёсаноат» АЖ тузилмасига кирувчи акциядорлик жамиятлари фаолияти самарадорлигини оширишга кўмаклашиш, уларда замонавий корпоратив бошқарув усулларини жорий этиш ва такомиллаштириш;

янги рақобатдош, инновацион технологиялар, маҳсулот турлари яратиш ва жорий этишга, маҳсулотга энергия ва ресурс сарфини камайтиришга, ишлаб чиқариш харажатларини қисқартиришга йўналтирилган илмий тадқиқотлар, шу жумладан, тармоқлараро илмий тадқиқотларни қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш;

замонавий корпоратив бошқарув усулларини эгаллаган, бозор шароитларида ишларни самарали ташкил эта оладиган муҳандис-техник ва бошқарув кадрлари малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш.

Экспорт ва импорт

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 29 августдаги №ПҚ-3246-сон "Кимё саноати ташкилотларининг экспорт-импорт фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги қарори билан Ўзкимёсаноат "АЖ тизимида ташқи савдо компанияси — "Ўзкимёимпэкс" МЧЖнинг экспорт-импорт операциялари бўйича ягона агент ташкил этилган бўлиб, унинг асосий вазифалари белгиланган:

чуқур маркетинг тадқиқотларини ўтказиш, кимё саноати маҳсулотига жаҳон конъюнктураси тенденцияларини ўрганиш ва шу асосда маҳсулот сотиладиган истиқболли хорижий бозорларни аниқлаш ва экспортга маҳсулот етказиб бериш географиясини кенгайтириш;

маҳаллий корхоналар ишлаб чиқарадиган маҳсулотларни ташқи бозорларга олиб чиқиш, шу жумладан замонавий логистика тизимини кенг татбиқ этиш, чет элларда савдо уйлари ва ваколатхоналар ташкил этиш, уларга консигнация ва бошқа шакллардаги шартномалар асосида товарлар

жўнатиб туриш йўли билан шундай маҳсулотларни хориж бозорларида сотишни кенгайтириш;

Ўзбекистон Республикасидан ташқарида ўтказиладиган тендер (танлов) савдоларида, халқаро савдо-саноат кўрғазмаларида, ярмарка ва бошқа шунга ўхшаш тадбирларда маҳсулотни кенг намоиш этишни таъминлаш ва унинг сотилишини рағбатлантириш, кимё соҳасининг экспорт салоҳияти тўғрисидаги ахборотни оммалаштириш;

«Ўзкимёсаноат» АЖ ташкилотларининг ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун белгиланган тартибда чет эллардан ускуналар, эҳтиёт қисмлар, бутловчи буюмлар, хомашё ва материаллар товарлар, хизматлар харид қилишни ташкиллаштириш;

ишончли хорижий харидорлар билан узоқ муддатли ҳамкорлик муносабатларини ўрнатиш, кимёвий маҳсулотлар экспорти ҳамда «Ўзкимёсаноат» АЖ ташкилотларининг ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун зарур бўлган ускуналар, эҳтиёт қисмлар, бутловчи буюмлар, хомашё ва материаллар импорти бўйича улар билан шартномалар тузиш;

маҳсулотнинг янги турларини ишлаб чиқаришни ташкиллаштириш бўйича таклифлар ва маркетинг ҳисоботларини тайёрлаган ҳолда кимё саноати маҳсулотларига бўлган талаб тенденциялари ва маҳсулот сотиладиган истиқболли бозорларни ўрганиб чиқиш;

кимё саноати маҳсулотларининг нархларини таҳлил қилиш, ташқи бозорларнинг ўзгарувчан конъюнктурасини ҳисобга олган ҳолда энг фойдали нархда ва йўналишларда маҳсулот етказиб бериш бўйича шартномалар тузиш;

экспорт бўйича сотилган маҳсулотлар учун маблағларнинг ўз вақтида келиб тушишини, шунингдек, импорт қилинаётган ускуналар, эҳтиёт қисмлар, бутловчи буюмлар, хомашё ва материаллар шартномада кўрсатилган муддатларда етказиб берилишини таъминлаш;

«Ўзкимёсаноат» АЖ ташкилотларига уларнинг маҳсулотларини экспортга чиқаришда, экспорт олдидан молиялаштириш шаклида, шу жумладан, тижорат банкларининг кредитларини жалб этиш ҳисобига ташкилотларни аванс билан таъминлаш орқали уларга кўмаклашиш;

миллий ва жаҳон бозорларининг ўзгараётган конъюнктурасига тезкор муносабат билдирмоқ, экспортчи корхоналар ишлаб чиқарадиган маҳсулотларга чет эллардан салоҳиятли харидорларни излаш, кимё маҳсулотларини экспортга чиқаришда замонавий логистика тизимини кенг жорий этиш, шунингдек маҳаллий корхоналарда рақобатдош, экспортга йўналтирилган маҳсулотларни ишлаб чиқаришга хорижий ҳамкорлар буюртмаларини жойлаштириш;

мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган кимё саноат маҳсулотларини ташқи бозорларда ҳимоя қилиш, жумладан, маҳсулот белгисидан ва бошқа интеллектуал мулк объектларидан фойдаланиш орқали бўладиган ноҳалол рақобатчиликка қарши ҳаракат қилиш;

«Ўзкимёсаноат» АЖ ташкилотларининг бўш турган ишлаб чиқариш қувватларидан самарали фойдаланиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси ҳудудида қайта ишлаш (толлинг) операцияларини амалга ошириш бўйича хорижий компанияларни жалб этиш.

"Ўзкимёимпэкс" МЧЖ тизим корхоналари томонидан ишлаб чиқарилган 42-44 турдаги маҳсулотини экспорт қилади. Асосий маҳсулотлар: аммиакли селитра, карбамид, аммоний сульфат, калий хлорид, кальцийнацияланган сода, аммофос, аммиак, натрий хлорат ва бошқалар.

Экспорт учун устувор йўналишлар Жануби-Шарқий Осиё мамлакатлари (Ҳиндистон, Вьетнам, Шри-Ланка, Бангладеш, Малайзия ва бошқалар). Экспорт салоҳияти — 350-400 минг тоннани ташкил этади.

Йилига 450 минг тоннагача минерал ўғитлар салоҳиятига эга бўлган қўшни мамлакатлар – Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркменистон ва Афғонистон, Эрон, Туркия – 100 минг тоннадан ортиқ минерал ўғитларни экспорт қилиш учун стратегик ва иқтисодий жиҳатдан фойдали бўлиб қолмоқда.

Тармоқни трансформация қилиш бўйича

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Кимё саноатини янада ислоҳ қилиш ва инвестиция жозибдорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2019 йил 3 апрелдаги ПҚ-4265-сон қарори билан кимё саноатини ривожлантириш ва диверсификациялашни жадаллаштириш, биринчи навбатда давлат активларини хусусий мулкка сотиш орқали корхоналардаги давлат улушини камайтириш ҳисобига саноатнинг инвестиция жозибдорлигини ошириш мақсадида кимё саноатида ислохотларни босқичма-босқич амалга ошириш бўйича тадбирлар режаси тасдиқланди ва қуйидагилар асосий вазифалар этиб белгиланди:

тармоқнинг айрим корхоналари активларини маҳаллий ва хорижий инвесторларга сотиш орқали амалдаги ишлаб чиқаришларни модернизация қилиш ва кенгайтиришга тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб этишни рағбатлантириш;

«Ўзкимёсаноат» АЖ ташкилий тузилмасини такомиллаштириш ва жамият бошқаруви органларининг мустақиллиги ва масъулиятини оширишга қаратилган корпоратив бошқарувнинг замонавий услубларини жорий этиш;

кимё тармоғи корхоналарининг фаолияти самарадорлигини ошириш ва молиявий ҳолатини янада яхшилаш.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 13 февралдаги ПҚ-4992-сон "Кимё саноати корхоналарини янада ислоҳ қилиш ва молиявий соғломлаштириш, юқори қўшилган қийматли кимёвий маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги қарори билан Ўзбекистон иқтисодиётини ислоҳ қилишнинг янги шароитида кимё саноатини ривожлантиришни стратегик жиҳатдан ислоҳ қилиш, кимё

саноатини ўзгартиришнинг асосий узоқ муддатли стратегик йўналишлари белгиланди, шу жумладан:

технологик трансформация — маҳаллий хом ашёдан ярим тайёр маҳсулотларни, шу жумладан органик синтез ва нанотехнологиялар орқали ишлаб чиқаришнинг янги қувватлари негизида хом ашёдан тайёр маҳсулотгача бўлган кўп поғонали қўшилган қиймат занжирларини яратиш. Бунда, қайта ишланмаган хом ашё (табiiй газ, саноат тузлари, пахта целлюлозаси, сирка кислотаси ва бошқалар) ресурсларини мамлакат ҳудудида чуқур қайта ишлашни ташкил этиш орқали уларни хом ашё сифатида экспорт қилинишини босқичма-босқич қисқартириш;

хўжалик муносабатлари тизимини трансформация қилиш — биринчи навбатда, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини ишлаб чиқарувчилар билан кимё саноати корхоналари ўртасидаги муносабатлар соҳасида давлат томонидан аралашувга чек қўйиш ва эскича режа-тақсимлаш тизимидан батамом воз кечиш;

мулкii муносабатлар тизимини трансформация қилиш — соҳада янги ишлаб чиқариш қувватларини яратишга хусусii капитални, шу жумладан, хорижий инвестицияларни жалб қилиш орқали кимё корхоналарида давлат улушини кескин камайтириш ва кимё саноати корхоналарини хусусiiлаштириш, шунингдек, корхоналар фаолиятига давлат ҳокимияти органлари аралашувининг олдини олиш;

рақамли трансформация — молиявий, моддий ва кадрларга оид ресурслар ҳаракатини бошқариш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларни маркировкалаш, молиявий ҳисоботларнинг халқаро стандартлари асосида бухгалтерия ҳисобини юритиш тизимларини жорий этиш учун соҳага замонавий дастурий таъминот тизимларини татбиқ этиш;

илм-фан ва ишлаб чиқариш ўртасидаги муносабатлар трансформацияси — инновация жараёнларини ташкил этиш, замонавий технологияларни трансфер қилиш бўйича илғор хорижий тажрибалар асосида фан ва ишлаб чиқариш ўртасидаги ўзаро ҳамкорликнинг янги тизимини йўлга қўйиш;

кадрлар тайёрлаш тизимининг трансформацияси — соҳада кадрлар тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини тубдан такомиллаштириш, шунингдек, мавжуд ва янги барпо этиладиган ишлаб чиқариш қувватларини юқори малакали маҳаллий ва хорижий мутахассислар билан таъминлаш.

Қарорга мувофиқ ва тасдиқланган “Кимё саноатида ислохотларни босқичма-босқич амалга ошириш бўйича чора-тадбирлар режаси” доираида белгиланган стратегик йўналишлари бўйича ишлар амалга оширилмоқда.

2. САНОАТНИНГ МАВЖУД ВА ПРОГНОЗ САЛОҲИЯТИ

Ўзбекистон кимё саноати мамлакат иқтисодиётининг узоқ муддатли ва барқарор ривожланишига замин яратадиган асосий сегментларидан биридир. Айнан кимё саноати деярли барча тармоқларни хом ашё, турли материаллар ва маҳсулотларни етказиб берувчиси бўлиб, уларнинг ривожланиш кўлами, йўналиши ва самарадорлигига сезиларли таъсир кўрсатмоқда.

Бугунги кунда Ўзбекистон бозорида қатор йирик корхоналар фаолият юритмоқда, масалан «Навоийазот» АЖ, «Максам-Чирчиқ» АЖ, «Фарғонаазот» АЖ, «Аммофос-Максам» АЖ, «Деҳқонобод калий заводи» АЖ, «Қўнғирот сода заводи» МЧЖ, «Биринчи резинотехника заводи» МЧЖ ва бошқалар.

Ўзбекистонда кимё саноатининг ишбилармонлик жозибadorлигининг асосий омиллари, аввало, зарур хом ашё, малакали меҳнат ресурслари, ривожланган алоқа тармоғи, банк ва юридик хизматлар тармоғи ҳамда нисбатан арзон энергия манбалари ҳисобланади.

Ташкил қилинганидан бошлаб Ўзбекистон кимё саноати биринчи навбатда минерал ўғитлар ишлаб чиқаришга йўналтирилган эди. Ўзбекистон Республикасида кимё саноати корхоналарини ҳар томонлама ривожлантириш, иқтисодий ривожланишнинг ҳозирги босқичининг устувор миллий вазифалари билан боғлиқ.

Бугунги кунда кимё саноати муҳим ишлаб чиқариш, хом ашё ва илмий-техник салоҳиятга эга. Бу республика саноат ишлаб чиқаришининг қарийб 7 фоизини ташкил этади. Соҳада иш билан банд бўлганлар сони 30 минг кишига яқин ташкил қилади.

Ишлаб чиқарилаётган кимёвий маҳсулотлар иқтисодиётнинг кўплаб тармоқлари эҳтиёжлари учун етказиб берилади: қишлоқ хўжалиги (минерал ўғитлар, дефолиантлар, кимёвий ўсимликларни ҳимоя қилиш маҳсулотлари), мебель саноати (формалин, карбамид, карбамид-формалдегид смоласи), кон-металлургия саноати (натрий цианиди, полиакриламидлар, тиомочевина, нитрат кислотаси, аммиакли сув), электрон ва электротехник саноати (эпоксид смоласи), нефть ва газ саноати (унифлок, К-9 маҳсулоти, бурғилаш реагенти), қурилиш саноати (кальцийланган сода, натрий нитрати), озиқ-овқат саноати (сирка кислотаси) ва бошқалар.

«Ўзкимёсаноат» АЖ корхоналарини ишлаб чиқарадиган маҳсулотлар турига кўра, қуйидаги асосий ишлаб чиқариш мажмуаларига ажратиш мумкин:

минерал ўғитлар ишлаб чиқариш комплекси;

энергетика, олтин қазиб олиш, кимё саноати учун ноорганик моддалар ва кимёвий реагентлар ишлаб чиқариш мажмуаси;

ўсимликларни ҳимоя қилувчи кимёвий воситалар ишлаб чиқариши;
кальцийланган сода ишлаб чиқариши;
полимер ва резина буюмлар ишлаб чиқариши.

Ҳозирги кунда «Ўзкимёсаноат» АЖ корхоналарида 180 дан ортиқ турдаги кимёвий маҳсулотлари ишлаб чиқарилади.

Ҳозирги босқичда саноатнинг асосий вазифаси, айниқса, муҳим турдаги маҳсулотлар учун хом ашё мустақиллигига эришиш учун янги турдаги маҳсулотларни ўзлаштириш орқали хомашё импорти ҳажмини сезиларли даражада камайтиришдир. Ушбу мақсадга эришиш экспорт қилинадиган маҳсулотлар турини кенгайтириш ва рақобатбардошлигини ошириш, маҳаллий ресурслардан фойдаланиш, мавжуд ишлаб чиқариш қувватларини техник қайта жиҳозлаш ва реконструкция қилиш, чет эллик шериклар билан қўшма корхоналар ташкил этиш ва хорижий инвестицияларни жалб қилиш орқали саноатнинг экспорт салоҳиятини оширишни ўз ичига олади. Саноатнинг замонавий тузилиши асосини ишлаб чиқарилган минерал ўғитлар, биринчи навбатда, азот ва фосфорли ўғитлар ишлаб чиқариш ташкил қилади, бу саноат ялпи маҳсулотининг ярмидан кўпини ташкил этади.

Сўнгги йилларда синтетик материаллар ва полимерларни ишлаб чиқариш ва қайта ишлаш ҳамда истеъмол товарлари ишлаб чиқариш жадал суръатлар билан ривожланиб бормоқда.

Ҳозирги кунда соҳа корхоналарида модернизация, ишлаб чиқариш цехларини қайта жиҳозлаш ва юқори технологиялар асосида ускуналарни янгилаш ишлари олиб борилмоқда.

Жаҳон бозорида рақобатбардош, кимёвий маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган замонавий корхоналарни яратиш ва мавжуд ишлаб чиқариш қувватларини модернизация қилиш ва реконструкция қилиш бўйича лойиҳаларни амалга ошириш, шу жумладан хорижий ва ички инвестицияларни жалб қилиш орқали фосфорли ўғитлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш яқин келажакда кимё саноатини ривожлантиришнинг асосий устувор йўналишлари бўлиб қолмоқда.

Умуман олганда, Ўзбекистон саноатининг асосий таркибий қисмларидан бири бўлган кимё саноатини ривожлантириш учун кенг истиқболли имкониятлар мавжудлигини таъкидлаш мумкин. Шу билан бирга, замонавий юқори технологияли ишлаб чиқаришларни яратишга, шунингдек маҳсулотлар учун янги бозорларни ривожлантиришга йўналтирилган инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш учун дунёнинг етакчи ишлаб чиқарувчиларини жалб қилиш муҳим йўналиш бўлиб қолмоқда.

Мустақиллик йилларида республикада қатор янги объектлар фойдаланишга топширилди, шу муносабат билан турдош тармоқлар учун хомашё базасини ривожлантириш зарурати юзага келди.

Тошкент вилоятида «Ангрен» махсус саноат зонаси ташкил этилиши билан «Конвейер ленталари, қишлоқ хўжалиги ва автомобил шиналари ишлаб чиқаришни ташкил этиш» лойиҳасини амалга ошириш учун ноёб имконият пайдо бўлди. Завод қурилиши Хитойнинг “Poly Technologies” компанияси томонидан амалга оширилди. Объектнинг биринчи босқичи 2018 йилнинг декабр ойида фойдаланишга топширилди.

Ушбу лойиҳа нафақат маҳаллий «GM-Ўзбекистон» автомобиль ишлаб чиқарувчисини автомобиль шиналари билан таъминлаш, балки қўшни мамлакатларга маҳсулот экспорт қилиш, қўшимча малакали иш ўринлари яратиш имконини беради.

Бугунги кунда “Биринчи резинотехника заводи” Марказий Осиёда ягона шина маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиси ҳисобланади. Корхонанинг ишлаб чиқариш қуввати 3 миллион дона автомобил шинаси, 200 минг дона қишлоқ хўжалиги шинаси ва 100 минг дона конвеер тасмасини ташкил этади.

Саноатдаги энг йирик корхона «Навоийазот» АЖда:

2019 йилнинг декабрида 100 минг тонна ПВХ, 75 минг тонна каустик сода ишлаб чиқариш мажмуаси ишга туширилди;

2020 йилнинг биринчи ярмида йилига 500 минг тонна қувватга эга нитрат кислота ишлаб чиқариш йўлга қўйилди;

2020 йилнинг декабр ойида қуввати 660 минг тонна бўлган аммиак ва йилига 577,5 минг тонна сиғимга эга карбамид ишлаб чиқариш мажмуаси ишга туширилди.

Халқ хўжалиги тармоқларининг кимё маҳсулотларига бўлган талаби ортиб бораётганини инобатга олиб, 2021 йилда янги маҳсулотлар ишлаб чиқарилиши бошланди:

бурғилаш, қурилиш, озиқ-овқат ва тиббиёт саноати учун карбосиметилселлюлоза асосидаги реагентлар;

"Тошкент кислород заводи" Давлат унитар корхонаси негизида тиббий кислород;

"Навоийазот" АЖда метанол асосида карбамид-формалдегид концентрати (КФК-85) ва формалин.

2022 йилда 3 лойиҳа якунлаб ва фойдаланишга топширилди:

июль ойида “Чирчиқ-Химград индустриал парки ҳудудида кўпиртирилган полипропилен ишлаб чиқаришни ташкил этиш” лойиҳаси ишга туширилди ҳамда лойиҳа доирасида 30 та янги иш ўринлари барпо этилди;

сентябрь ойида “Чирчиқ-Химград индустриал парки ҳудудида термопластлар ишлаб чиқаришни ташкил этиш” лойиҳаси ишга туширилди ҳамда лойиҳа доирасида 32 та янги иш ўринлари барпо этилди;

декабрь ойида “Навоийазот” АЖда “Гидроксиметил целлюлоза ишлаб чиқаришни ташкил этиш” инвестиция лойиҳасининг I-босқичи ишга туширилиб, 31 та янги иш ўринлари яратилди.

2023 йилда 3 лойиҳани якунлаш ва фойдаланишга топшириш режалаштирилган:

“Самарқандкимё” АЖ корхонасида минерал ўғитлар ишлаб чиқариш комплексини ташкил этиш;

“Навоийазот” АЖ да қуруқ циансоль ишлаб чиқариш;

“Навоийазот” АЖ негизда техник газ (CO₂) ишлаб чиқаришни ташкил этиш.

Айни пайтда «Ўзкимёсаноат» АЖ корхоналари кимёвий маҳсулотларининг қарийб 30 фоизини Жануби-Шарқий Осиё, Хитой, Эрон бозорларига, шунингдек қўшни мамлакатларга экспорт қилмоқда.

Шу билан бирга, кимёвий маҳсулотлар турлари ва ассортиментини кенгайтириш, маҳаллий хом ашё асосида ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш, ишлаб чиқариш таннархини пасайтириш бўйича мавжуд имкониятлар тўлиқ қўлланилмаяпти ва республика қишлоқ хўжалигида фосфорли ўғитларга бўлган эҳтиёж қондирилмай қолмоқда.

Кимё саноатини янада диверсификация қилиш, янги ишлаб чиқаришларни яратишга тўғридан-тўғри сармояларни жалб қилиш ҳамда ички ва ташқи бозорда талаб қилинадиган маҳсулотлар турини кенгайтириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Кимё саноатини янада ислоҳ қилиш ва инвестиция жозибадорлигини ошириш чоратадбирлари тўғрисида» 2019 йил 3 апрелдаги ПҚ-4265-сон қарори билан «2019-2030 йилларда кимё саноатини ривожлантириш дастури» тасдиқланди. Унда иқтисодиёт тармоқларида талаб катта бўлган янги турдаги кимёвий маҳсулотлар ишлаб чиқариш учун улар асосида ишлаб чиқариш кластерлари яратиш билан саноат корхоналарининг мавжуд ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш кўзда тутилган.

Республика иқтисодиётини жадал ривожлантириш учун инновацион кимёвий технологияларни ривожлантириш, жаҳон стандартлари даражасига жавоб берадиган лойиҳалаш ишларини амалга ошириш, шунингдек кимё соҳасида юқори малакали кадрлар тайёрлаш учун инфратузилма ва тегишли шароитлар яратиш талаб этилади ҳамда соҳада илмий салоҳиятни ошириш.

Касбий маҳорат ва билим даражасини ошириш, ривожланган илмий ва ишлаб чиқариш алоқаларини шакллантириш, кимё соҳасида фанни ривожлантириш бўйича хорижий тажрибаларни жалб қилиш, илмий салоҳиятни кимё соҳасидаги инновацион ишланмаларга жалб қилиш мақсадида фанларни ишлаб чиқиш, илмий ғояларни ривожлантириш, фан, дизайн ва ишлаб чиқариш ўртасида яқин алоқаларни ўрнатиш ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 25 октябрдаги

ПҚ-3983-сон қарорига биноан Корея тадқиқот институти билан ҳамкорликда Кимёвий технологиялар ташкилоти (КРИКТ) томонидан «Кимё технологиялари илмий-тадқиқот институти» ва «Ўзкимёсаноатлойиҳа» АЖ негизда илмий-лойиҳалаш институти – Кимё технологиялари марказини яратиш бўйича ишлар олиб борилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 10-октябрдаги «Кимё ва газ-кимё саноатини стратегик ривожлантиришнинг мақсадли дастурини тасдиқлаш тўғрисида» ПҚ-388-сон қарорига асосан ташкил этиладиган «Навоий кимё технопарки», «Фарғона кимё технопарки» ва «Қорақалпоғистон кимё технопарки» технологик кластерлари доирасида 2022-2027 йилларда жами 10,645 млрд долларлик 44 та инвестиция лойиҳаларининг ишга туширилиши натижасида 4000 га яқин янги иш ўринлари яратилиши ва юқори қўшилган қийматга эга турли хил кимё маҳсулотлари ишлаб чиқарилиши таъминладади ҳамда 9,9 млрд долларлик тўғридан-тўғри инвестициялар ва хорижий кредитлар жалб қилинишига эришилади.

Шу жумладан,

«Навоий кимё технопарки» технологик кластерида жами 5,3 млрд долларлик 31 та лойиҳа амалга оширилиши белгиланган бўлиб, шундан ҳозирда жами 1,317 млрд долларлик 9 та лойиҳа амалга оширилмоқда, жами 4,026 млрд долларлик 22 та лойиҳа истиқболли лойиҳалар рўйхатиغا киритилган.

«Фарғона кимё технопарки» технологик кластерида жами 599,4 млн долларлик 6 та лойиҳа амалга оширилиши белгиланган бўлиб, шундан ҳозирда жами 329,4 млн долларлик 3 та лойиҳа амалга оширилмоқда, жами 270 млн долларлик 3 та лойиҳа истиқболли лойиҳалар рўйхатиغا киритилган.

«Қорақалпоғистон кимё технопарки» технологик кластерида жами 4,7 млрд долларлик 7 та лойиҳа амалга оширилиши белгиланган бўлиб, шундан ҳозирда жами 183 млн долларлик 2 та лойиҳа амалга оширилмоқда, жами 4,52 млрд долларлик 5 та лойиҳа истиқболли лойиҳалар рўйхатиغا киритилган.

3. БОЗОР ВА МАРКЕТИНГ КОНЦЕПЦИЯСИ

Кимё саноати халқ хўжалигининг муҳим тармоқларидан бири бўлиб, кимёвий заводларда ишлаб чиқариладиган моддалар халқ хўжалигининг барча тармоқларида қўлланилади ва кундалик ҳаётнинг барча соҳаларида учрайди.

Ҳар қандай мамлакатда кимёвий ишлаб чиқаришни ривожланиши умуман мамлакат тараққиёти билан боғлиқдир.

Қўшимча қиймати юқори бўлган маҳсулотларни экспорт қилиш корхоналарнинг қўшимча фойда олишини таъминлайди.

Бундан ташқари, бундай тармоқларнинг мавжудлиги маълум бир маҳсулотни чет элдан етказиб беришдан мустақилликни кафолатлаши мумкин.

Кенг маънода кимё саноати маҳсулотларининг аксарияти (рўзғор учун кимёвий моддалар ёки қурилиш бўёқлари назарда тутилмаса) аксарият ҳолларда кимёвий корхоналарнинг ўзлари учун хом ашё бўлиб, уларда юқори қийматга эга бўлган маҳсулотлар қайта ишланади. Бир неча босқичлардан кейингина хом ашё охириги истеъмолчига тўқимачилик, ёғочни қайта ишлаш, озиқ-овқат, қурилиш, қишлоқ хўжалиги, машинасозлик ва бошқа барча саноат маҳсулотлари шаклида этиб боради.

Саноати ривожланган мамлакатлар юқори технологияли махсус материаллар ишлаб чиқаришнинг асосий қисмини инновациялар ва узоқ муддатли мақсадли қайта қуриш орқали жамладилар. Шу билан бирга, кимё саноати учун асосий маҳсулотларнинг асосий етказиб берувчилари сифатида аҳамиятини йўқотмаган йирик саноат корхоналари арзон хом ашё ва арзон ишчи кучи билан таъминланган ҳудудларга фаол равишда кўчирилмоқда.

Жаҳон кимё саноати қиёфасини ўзгартирадиган жиддий омил – Яқин Шарқда нефть-кимё маҳсулотларининг фаол ривожланиши ва Россия маҳсулотларининг баъзи йирик истеъмолчилари, масалан Хитойнинг маҳсулотларни импорт қилишдан ўз ишлаб чиқаришига ва экспортга ўтишидир.

"Ўзкимёсаноат" АЖнинг ҳозирги босқичдаги асосий вазифаси — ишлаб чиқаришни диверсификациялаш ва юқори қайта ишлашнинг янги маҳсулотларини ташкил этиб экспорт потенциалини ошириш.

Шунингдек, халқаро бозорга интеграцияни жадаллаштириш ва янги бозорларни ўзлаштириш бўйича қуйидаги йўналишларда ишлар олиб борилмоқда.

Биринчидан, узоқ хорижий мамлакатларга маҳсулот экспорти кўламини кенгайтириш мақсадида маҳсулот етказиб беришда халқаро денгиз портларидан унумли фойдаланиш. Хусусан, Новороссийск (Россия), Поти (Грузия), Одесса (Украина) – Жанубий Америка, Африка, Шарқий Европа йўналишлари; Бендер-Аббас (Эрон) – Покистон, Ҳиндистон, Жанубий Осиё йўналишлари Ляньюньган (Хитой) – Жанубий-Шарқий Осиё йўналиши; Находка (Россия) – Шарқий ва Жанубий-Шарқий Осиё йўналиши шулар жумласидандир.

Иккинчидан, кимё маҳсулотлари экспорти соҳасида ўрнатилган халқаро сертификатларни олиш, жумладан:

“REACH” сертификати – Европа Иттифоқи ҳудудида эркин муомалага чиқариш учун бериладиган, кимё маҳсулотларини рўйхатдан ўтказиш ва мувофиқлигини баҳолаш сертификати;

“REX” тизимида рўйхатдан ўтиш – ушбу тизимда экспортёр сифатида рўйхатдан ўтиш Европа Иттифоқида экспорт расмиятчилигини соддалаштириб, ушбу ҳудудга импортёр сифатида бериладиган имтиёзлардан фойдаланиш;

IMPCA сертификати (метанол ишлаб чиқарувчилар ва истеъмолчилар халқаро уюшмаси) – сертификат Европа Иттифоқи бозорига метанол маҳсулотини экспорт қилиш имкониятини беради.

Экспорт географиясини Африка давлатлари ҳисобига кенгайтириш режалаштирилмоқда. Бу жиҳатдан, Қорақалпоғистон Республикасида ташкил этилаётган “Кунград Карго” логистика марказидан унумли фойдаланиш катта аҳамият касб этади.

Экспорт кўламини ошириш мақсадида қатор давлатларда, жумладан Грузия (Поти ва Батуми), Хитой (Ляньюньган) ва Покистон (Карачи) давлатларида шўба компанияларни ташкил этиш, омборхоналарни ижарага олиш каби вазифалар қўйилган. Ушбу чора-тадбирларни амалга ошириш янги бозорларни ўзлаштириш билан бир қаторда логистика харажатларини пайсайтириш имконини беради.

2030 йилга бориб, кимёвий маҳсулотлар экспорти ҳажмини 1 200 млн долларга, экспорт географиясини 44-та мамлакатга, экспортга ортिलाдиган маҳсулот турини 60-гача етқизиш.

4. SWOT- ТАҲЛИЛ

Ижобий томонлари	Салбий томонлари
<ul style="list-style-type: none"> • Корхоналар тажрибаси • Сертификатланган сифат менежменти тизимининг мавжудлиги • Тажрибали мутахассисларнинг мавжудлиги • Кадрлар тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимининг мавжудлиги • Маънан ва жисмонан эскирган ускуналарни жаҳон миқёсида синовдан ўтган замонавий жиҳозларга алмаштириш ишларини олиб бориш • Импорт ўрнини босувчи маҳсулотлар ишлаб чиқаришга йўналтирилган янги ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш 	<ul style="list-style-type: none"> • Ташқи етказиб берувчилар томонидан энергия ресурсларини беқарор етказиб берилиши туфайли ишлаб чиқаришни режадан ташқари тўхтатиш • Импорт қилинган хомашё, асбоб-ускуналар ва бошқаларни ўз вақтида етказиб беришга боғлиқлиги • Кадрлар алмашинувининг кўнимсизлиги • Асосий воситаларнинг эскириш даражаси юқорилиги
Имкониятлар	Хавф-хатарлар
<ul style="list-style-type: none"> • Янги ишлаб чиқариш қувватларини яратиш учун хусусий капитални, шу жумладан, хорижий инвестицияларни жалб қилиш 	<ul style="list-style-type: none"> • Ўзбекистон Республикаси Энергетика вазирлиги тизимидаги ташкилотлар томонидан энергия ресурслари билан беқарор таъминлаши

<ul style="list-style-type: none"> • Молиявий, моддий ва меҳнат ресурслари ҳаракатини бошқаришнинг замонавий дастурий тизимларини жорий этиш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларни маркировкалаш, молиявий ҳисоботларнинг халқаро стандартлари асосидаги ҳисоб тизимини жорий этиш 	<ul style="list-style-type: none"> • Энергия ресурслари нархларига юқори даражада боғлиқлиги • Жаҳон бозорларида нарх муҳитининг ўзгариши оқибатида маҳсулотларнинг экспорт нархи узоқ мамлакатларига рақобатбардошлиги пасайиши
--	--

5. 2023 ЙИЛ УЧУН ТАРМОҚ ВАЗИФАЛАРИ

2023 йил учун асосий вазифалар қуйидагилар:

- саноат ишлаб чиқаришининг барқарор ўсишини таъминлаш;
- 2023 йилда 417,5 миллион доллар эквивалентида капитал қўйилмаларни ўзлаштирган ҳолда, инвестиция лойиҳаларини амалга оширишни таъминлаш;
- соҳанинг экспорт салоҳиятини ошириш;
- маҳсулот таннархини пасайтириш чора-тадбирларини амалга ошириш орқали саноат корхоналарининг молиявий барқарорлигини ошириш;
- саноатни трансформация қилиш, шу жумладан корхоналарни хусусийлаштириш орқали.

Саноат ишлаб чиқаришнинг барқарор ўсишини таъминлаш

2023 йилда “Ўзкимёсаноат” АЖ корхоналарига ажратилган табиий газ лимитларини ҳисобга олган ҳолда товар маҳсулотлари ишлаб чиқариш ўсиш суръати 109,9 фоиз даражасида режалаштирилмоқда.

Товар маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг ўсиши қуйидагилар эвазига кўзда тутилмоқда:

«Навоийазот» акциядорлик жамиятида ПВХ, каустик сода ва метанол ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишни ошириш;

«Аммофос-Максам» АЖда фосфорли ўғитларни ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишни ошириш;

“Максам-Чирчиқ” АЖ ва “Фарғонаазот” АЖ корхоналарида жорий ва капитал таъмирлаш ишлари амалга оширилиши ҳамда азотли ўғитлар ишлаб чиқаришларининг барқарор ишлаши ҳисобига.

Минерал ўғитлар балансининг прогноз кўрсаткичлари

Минерал ўғитлар ишлаб чиқариш 1 552,79 минг тонна (ўсиш суръати 104,6 фоиз), шу жумладан, азотли ўғитлар 1 171,39 минг тонна (104,3 фоиз),

фосфорли ўғитлар 163,9 минг тонна (100,5 фоиз) ва калий ўғитлари 217,5 минг тонна (109,9 фоиз) ишлаб чиқариш режалаштирилган.

Республика истеъмолчиларига жами 1 117,6 минг тонна, шу жумладан, азотли ўғитлар 892,6 минг тонна, фосфорли ўғитлар 149,0 минг тонна ва калийли ўғитлар 76,0 минг тонна миқдорида минерал ўғитлар сотиш кўзда тутилган.

Минерал ўғитлар экспорти ҳажми 484,44 минг тонна, жумладан, азотли ўғитлар 292,86 минг тонна, фосфорли ўғитлар 23,58 минг тонна ва калийли ўғитлар 168,0 минг тоннага етказилиши режалаштирилган.

«Ўзкимёсаноат» АЖ бизнес-режаси прогнози тармоқ корхоналарининг саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш прогноз параметрлари асосида ишлаб чиқилган.

2023 йилда инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш

2023 йилда инвестиция лойиҳалари доирасида **417,5** млн. долларлик инвестицияларни ўзлаштириш режалаштирилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикасининг 2023 - 2025 йилларга мўлжалланган инвестиция дастурини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2022 йил 28 декабрдаги ПҚ-459-сон қарори доирасида 2023 йилда **3** та лойиҳа ишга туширилиб **598** та янги иш ўрни яратилиши режалаштирилган, жўмладан:

“Самарқандкимё” АЖ корхонасида минерал ўғитлар ишлаб чиқариш комплексини ташкил этиш” (декабрь) – 500 та иш ўрни;

“Навоийазот” АЖ да қуруқ циансолни ишлаб чиқаришни ташкил этиш” (декабрь) – 30 та иш ўрни;

“Навоийазот” АЖда негизида техник газ (СО₂) ишлаб чиқаришни ташкил этиш (сентябрь) – 68 та иш ўрни.

Тармоқнинг экспорт салоҳиятини ошириш

Соҳа корхоналарининг экспорт салоҳиятини ошириш мақсадида «Ўзкимёсаноат» АЖ тизимида «Ўзкимёимпекс» МЧЖнинг экспорт-импорт операциялари бўйича ягона агенти – ташқи савдо компанияси ташкил этилди.

Ташкилотнинг афзалликлари қуйидагилардан иборат:

- маҳсулотларни экспорт қилиш, шунингдек, корхоналарнинг ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун хомашё ва материалларни импорт қилишнинг ягона ташқи савдо маркетинг стратегияси яратилганлиги;

- маҳсулотларни ташқи бозорга ягона бренд остида экспорт қилишда иштирок этиш, шунингдек, брендни адолатсиз рақобатдан ҳимоя қилинганлиги;

- корхоналарнинг ишлаб чиқариш эҳтиёжларини хомашё билан узлуксиз таъминлаш учун хомашё базасининг мавжудлиги;

- узоқ муддатли ҳамкорликка асосланган ишончли тарқатиш тармоғи ташкил этилганлигидир.

2023 йилда маҳсулот экспорти прогноз параметрларини бажариш мақсадида «Ўзкимёимпекс» МЧЖ томонидан тегишли шартнома ва келишувлар имзоланмоқда.

Маҳсулотларни экспортга чиқариш, жумладан, «Ўзкимёимпекс» МЧЖ ва «Ўзкимёсаноат» акциядорлик жамияти корхоналарининг республика ва хорижда ўтказиладиган кўргазма ва ярмаркаларда иштирок этишини таъминлаш бўйича ишлар олиб борилади.

Ҳукуматлараро комиссиялар кун тартибига «Ўзкимёсаноат» АЖ корхоналари томонидан кимё маҳсулотлари экспортини (Туркменистон, Хитой, Туркия, Қозоғистон ва бошқалар) ташкил этиш бўйича таклифлар киритилади;

Логистика (автомобиль ва контейнер ташиш) ва транспорт йўлақларидан самарали фойдаланишни (ўғитларни Бандар Аббос порти орқали Жанубий ва Жануби-Шарқий Осиё мамлакатларига жўнатиш) оптималлаштириш бўйича ишлар давом эттирилади.

Тармоқ корхоналарининг молиявий барқарорлигини ошириш бўйича чора-тадбирларини амалга ошириш

2023 йилда корхоналарнинг молиявий барқарорлигини ошириш ишлари давом эттирилади, жумладан:

- ички ва ташқи бозорда талаб юқори бўлган юқори ликвидли маҳсулотлар ишлаб чиқаришни янгидан жорий этиш учун ишлаб чиқариш қувватларини босқичма-босқич ривожлантириш;

- маҳсулот таннархини пасайтириш бўйича комплекс чора-тадбирлар режасини амалга ошириш;

- асосий бўлмаган активлар ва фойдаланилмаётган объектларни (шу жумладан, устахоналар, объектлар ва уларга туташ ҳудудлар) сотиш.

Тармоқ корхоналарида энергияни тежаш, унинг самарадорлигини ошириш ва соҳага қайта тикланувчи энергия манбаларини кенг жалб қилиш

2021-2022 йиллар давомида “Ўзкимёсаноат” АЖ бошқарув биносида йиллик қуввати 570,0 минг кВт.соатлик қуёш фотоэлектрик станция ҳамда тизим корхоналар ва ташкилотларда жами йиллик қуввати 7614,2 минг кВт.соатлик қуёш панеллари ўрнатилди.

2023 йилда энергияни тежашга қаратилган чора-тадбирлар амалга оширилади, жумладан:

“Навоийазот” АЖда йиллик қуввати 52,8 минг кВт.соатлик қуёш фотоэлектр станцияси 101, 109-сон маъмурий биноларга ўрнатиш;

“Фарғонаазот” АЖда йиллик қуввати 83,38 минг кВт.соатлик қуёш фотоэлектр станцияси “Ўқув маркази” биноларига ва қуёш сув иситиш гелиоколлектори “Ўқув маркази” Қўриқлаш хизмати маъмурий биноларига ўрнатиш;

“Аммофос-Максам” АЖда йиллик қуввати 2,88 минг кВт.соатлик қуёш батареяси асосида ҳаракат датчиги ва фоторелеси мавжуд бўлган ёритиш қурилмалари корхона бошқарув биноси ҳудудига ўрнатиш.

Саноатни трансформация қилиш, шу жумладан корхоналарни хусусийлаштириш орқали

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 10 октябрдаги ПҚ-388-сон қарорига мувофиқ “Фарғонаазот” АЖ ва “Деҳқонобод калий заводи” АЖ акцияларини сотиш, “Қизилқум фосфорит комплекси” МЧЖ «Ўзкимёсаноат» АЖ улушини хусусийлаштириш ва “Биринчи резинотехника заводи” МЧЖ устав капиталидаги (100,0 фоиз) улушни сотиш бўйича чоратадбирларни амалга ошириш режалаштирилган.

«Фарғонаазот» АЖ устав капиталидаги (99,02 фоиз) «Ўзкимёсаноат» АЖ (49,87 фоиз) ва давлат (49,15 фоиз) улушини хусусийлаштириш жараёнларини амалга ошириш учун Давактив агентлигининг стратегик консултант сифатида жалб этилган – Халқаро молия корпорацияси (“ХМК”)нинг тегишли тавсиялари асосида:

сотиш жараёнига етакчи консултант этиб – “Deloitte” халқаро консалтинг компанияси;

активларни баҳолаш ишларини амалга ошириш учун – “KPMG” халқаро аудиторлик компанияси белгиланган тартибда танлаб олинган ва ҳозирда тегишли ишлар амалга оширилмоқда.

“Деҳқонобод калий заводи” АЖ устав капиталидаги (100,0 фоиз) улушини хусусийлаштириш жараёнига етакчи консултант сифатида – “Deloitte” компанияси, баҳолаш ишларига – “KPMG” компанияси ва ушбу жараёнга –Халқаро молия корпорацияси (“ХМК”)ни стратегик консултант сифатида жалб этилган.

“Қизилқум фосфорит комплекси” МЧЖ устав капиталидаги 100 фоиз улушини баҳолаш мақсадида мустақил баҳоловчи ташкилотларни ёнлаш бўйича “катта тўртлик” (“Big Four”) халқаро компанияларидан келиб тушган энг яхши тижорат таклифини баҳолаш натижаларига кўра кўрсатадиган хизматлари баҳоси оптималлиги, хизмат кўрсатиш муддатлари ва баҳоловчи ташкилотларнинг техник топшириқда қўйилган талабларга жавоб беришини инобатга олган ҳолда, “Deloitte” компанияси томонидан берилган таклиф муқобил таклиф деб ҳисобланди.

“Deloitte” компанияси билан 2022 йил 13 сентябрь куни 82/юб-сон шартнома имзоланиб, баҳолаш ишлари якунланди ва баҳолаш ҳисоботи олинди.

“Биринчи резинотехника заводи” МЧЖ устав капиталидаги 100 фоиз улушини баҳолаш мақсадида “Deloitte” компанияси билан 2022 йил 23 сентябрь куни 22/04-сон шартнома имзоланиб баҳолаш ишлари якунланди ва баҳолаш ҳисоботи олинди.

“Биринчи резинотехника заводи” МЧЖ иштирокчиларнинг навбатдан ташқари умумий йиғилиши (2022 йил 23 декабрдаги 6-сон баённи) қарорига асосан жамиятнинг 100 фоиз улушини “Татнефть” компаниясига олди-сотди шартномаси лойиҳасида белгиланган шартлар асосида тузилиши маъқулланди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 1 мартдаги “Давлат иштирокидаги корхоналарни ислоҳ қилиш жараёнларини жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-83-сон қарорига мувофиқ “Навоийазот” АЖ устав капиталидаги “Ўзкимёсаноат” АЖга тегишли акция пакети “Ўзкимёсаноат” АЖ устав капиталини камайтириш ҳисобига “Ўзкимёсаноат” АЖ ягона акциядорининг 2023 йил 25 мартдаги 1-сон қарори билан Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Стратегик ислохотлар агентлигига ўтказилди.

6. 2023 ЙИЛ МОЛИЯВИЙ КЎРСАТКИЧЛАР ПРОГНОЗИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Кимё саноатининг бошқарув тузилмасини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2001 йил 13 мартдаги 124-сонли қарорига мувофиқ “Ўзкимёсаноат” АЖ бошқарув аппарати харажатлари Жамият даромадлари ҳисобига амалга оширилади (асосан, саноат ташкилотларининг устав фондларидаги “Ўзкимёсаноат” АЖ улуши бўйича дивидендлар ҳисобига).

Жамият Уставига кўра, бошқарув аппарати молия-хўжалик фаолияти билан шуғулланмайди.

Бошқарув аппаратининг 2023 йил якуни бўйича молиявий натижаси 2022 йил якуни бўйича дивидендлар ва бошқа ажратмалар кўринишидаги корхоналардан тушумлар ҳамда 2022 йилда бошқарув аппаратини сақлаш харажатлари ҳисобидан шакллантирилади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Кимё саноати корхоналарини янада ислоҳ қилиш ва молиявий соғломлаштириш, юқори қўшимча қийматга эга кимё маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2021 йил 13 февралдаги ПҚ-4992-сон қарори билан стратегик йўналишлар кимё саноати тузилмасини трансформация қилиш учун белгиланди.

Кимё саноатини трансформация қилиш бўйича чора-тадбирларни амалга ошириш доирасида 2035 йилгача кимё ва газ-кимё саноатини стратегик ривожлантириш дастури ишлаб чиқилди шунингдек, кимё саноатининг инновацион илмий-тадқиқот, ишлаб чиқариш ва кимё саноати учун таълим тизими кластерини яратиш кўзда тутилмоқда.

Бундан ташқари, 2023 йилда Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Рақамли Ўзбекистон - 2030" стратегиясини тасдиқлаш ва уни самарали амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида" 2020 йил 5 октябрдаги Фармонига мувофиқ рақамли иқтисодиётни ривожлантириш ва ахборот-коммуникация технологияларини кенг жорий этиш ишлари давом эттирилади.

Юқоридаги чора-тадбирларни амалга ошириш учун "Ўзкимёсаноат" АЖнинг ўз маблағларини харажатлар сметасига киритган ҳолда йўналтириш режалаштирилмоқда.

Акциядорлик жамиятларининг 2023 йилги молиявий-хўжалик фаолияти натижалари бўйича дивидендлар кўринишидаги Жамиятнинг кутилаётган даромадларини ҳисоблаш Республика Ҳукумати томонидан қабул қилинган солиқ сиёсатини ҳисобга олган ҳолда амалга оширилди.

**2023 йил учун "Ўзкимёсаноат" АЖнинг
асосий молиявий-иқтисодий кўрсаткичлари**

№ т/р	Кўрсаткичлар номи	Ўлчов бирлиги	2021 йил амалда	2022 йил		Ўсиш суръати, %	2023 йил режа	Ўсиш суръати, %
				режа	амалда			
1	Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш	млрд. сўм	11 065	14 605	15 270	104,2	15 140,0	109,9
2	Минерал ўғитлар ишлаб чиқариш, 100% соф ҳолда, жами	минг тонна	1 510,5	1 558,7	1 483,9	98,2	1 552,8	104,6
	азотли ўғитлар	минг тонна	1 173,1	1 179,7	1 123,0	95,7	1 171,4	104,3
	фосфорли ўғитлар	минг тонна	139,9	148,0	163,1	116,6	163,9	100,5
	калийли ўғитлар	минг тонна	197,4	231,0	197,8	100,2	217,5	109,9
3	Экспорт	млн.долл	382,0	400,8	482,0	126,2	493,0	102,3
4	Инвестицияни ўзлаштириш	млн.долл	139,9	402,7	275,4	196,8	417,5	151,6
5	Соф фойда	млрд. сўм	1 640,1	1 361,2	2 808,5	х	525,1	х

**2023 йилда "Ўзкимёсаноат" АЖ бўйича амалга ошириладиган инвестиция лойиҳалари доирасида
инвестицияларни ўзлаштириш режаси**

млн. долл.

№	Лойиҳа ташаббускорлари ва лойиҳа номи	Лойиҳа умумий қиймати	2023 йилда ўзлаштириш режаси	I чорак	II чорак	III чорак	IV чорак
	"Ўзкимёсаноат" АЖ - ЖАМИ	3 269,5	417,5	38,6	69,9	158,3	150,7
	<i>ўз маблағлари</i>	3 086,8	28,8	2,8	5,5	8,2	12,3
	<i>тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ва кредитлар</i>	182,7	357,1	33,7	56,1	139,6	127,7
	<i>Давлат кафолати остида хорижий инвестиция ва кредитлар</i>	40,0	11,6	1,2	2,3	3,5	4,6
	<i>ЎР тикланиш ва тараққиёт жамғармаси маблағлари</i>	200,0	20,0	1,0	6,0	7,0	6,0
1	"Самарқандкимё" АЖ корхонасида минерал ўғитлар ишлаб чиқариш комплексини ташкил этиш	200,0	75,5	10,6	15,1	49,8	
	<i>шу жумладан:</i>						
	<i>тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ва кредитлар</i>	0,0	75,5	10,6	15,1	49,8	
2	"Навоиазот" АЖ да техник газ (СО2) ишлаб чиқаришни ташкил этиш	20,0	6,0	0,5	0,5	5,0	0,0
	<i>шу жумладан:</i>						
	<i>ўз маблағлари</i>						
	<i>тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ва кредитлар</i>		6,0	0,5	0,5	5,0	0,0
3	"Навоийазот" АЖ да поливинилхлорид ишлаб чиқаришни ташкил этиш (II-босқич)	400,0	85,0	11,0	16,0	24,0	34,0
	<i>шу жумладан:</i>						
	<i>тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ва кредитлар</i>	400,0	85,0	11,0	16,0	24,0	34,0
4	"Навоийазот" АЖ да хавони тақсимлаш ускунасини қуриш	74,0	24,0		1,0	8,0	15,0
	<i>шу жумладан:</i>						
	<i>тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ва кредитлар</i>	74,0	24,0		1,0	8,0	15,0
5	Корея-Ўзбекистон илмий-тадқиқот ва лойиҳа институти кимё-технология инновация марказини ташкил этиш	53,8	18,4	1,9	3,3	5,5	7,7
	<i>шу жумладан:</i>						
	<i>ўз маблағлари</i>	13,8	6,8	0,7	1,0	2,0	3,1
	<i>Давлат кафолати остида хорижий инвестиция ва кредитлар</i>	40,0	11,6	1,2	2,3	3,5	4,6

№	Лойиҳа ташаббускорлари ва лойиҳа номи	Лойиҳа умумий қиймати	2023 йилда ўзлаштириш режаси	I чорак	II чорак	III чорак	IV чорак
6	Навоийазот АЖ да калий нитрати ишлаб чиқаришни ташкил этиш	90,0	20,0	1,5	1,5	4,5	12,5
	<i>шу жумладан:</i>						
	<i>ўз маблағлари</i>	15,0					
	<i>тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ва кредитлар</i>	75,0	20,0	1,5	1,5	4,5	12,5
7	"Қуқон суперфосфат заводи" АЖда фосфорли ўғитлар ишлаб чиқариш ва янги турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқариш(II-босқич)	31,3	12,0	1,0	4,0	3,8	3,2
	<i>шу жумладан:</i>						
	<i>тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ва кредитлар</i>		12,0	1,0	4,0	3,8	3,2
8.	"Навоийазот" АЖ да қуруқ циансоль ишлаб чиқариш	60,0	20,0	2,3	2,5	15,2	
	<i>шу жумладан:</i>						
	<i>ўз маблағлари</i>						
	<i>тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ва кредитлар</i>		20,0	2,3	2,5	15,2	
9.	Меламин ишлаб чиқаришни ташкил этиш	200,0	10,0	0,0	2,0	4,0	4,0
	<i>шу жумладан:</i>						
	<i>ўз маблағлари</i>	10,0	5,0		1,0	2,0	2,0
	<i>тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ва кредитлар</i>	190,0	5,0		1,0	2,0	2,0
10.	Кимё маҳсулотларини ишлаб чиқаришни ташкил этиш (коллоксилин ва пироксилин)	89,7	23,2	1,5	6,5	8,2	7,0
	<i>шу жумладан:</i>						
	<i>ўз маблағлари</i>	10,0	3,2	0,5	0,5	1,2	1,0
	<i>Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси</i>	104,0	20,0	1,0	6,0	7,0	6,0
11.	Аэрозолли баллонларда тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш	24,5	7,0	0,5	0,5	1,5	4,5
	<i>шу жумладан:</i>						
	<i>ўз маблағлари</i>						
	<i>тўғридан-тўғри хорижий инвестиция ва кредитлар</i>	24,5	7,0	0,5	0,5	1,5	4,5
12.	Қуруққудуқ конида фосфор концентратини ишлаб чиқариш ва фосфор рудасини геологик-қидирув ишларини олиб бориш.	200,0	5,0	0,0	0,0	1,5	3,5
	<i>шу жумладан:</i>						
	<i>ўз маблағлари</i>						
	<i>тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ва кредитлар</i>	200,0	5,0	0,0	0,0	1,5	3,5
13.	"Навоийазот" АЖ да кимё технологик кластери учун замонавий энергоблок қуриш	640,0	20,0	0,5	1,5	5,0	13,0
	<i>шу жумладан:</i>						
	<i>тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ва кредитлар</i>	640,0	20,0	0,5	1,5	5,0	13,0

№	Лойиҳа ташаббускорлари ва лойиҳа номи	Лойиҳа умумий қиймати	2023 йилда ўзлаштириш режаси	I чорак	II чорак	III чорак	IV чорак
14.	Тошкент вилоятида фосфорли ва мураккаб минерал ўғитлар ишлаб чиқариш	932,5	15,0		1,0	2,0	12,0
	<i>шу жумладан:</i>						
	<i>ўз маблағлари</i>						
	<i>тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ва кредитлар</i>		15,0		1,0	2,0	12,0
15.	Навоийазот" АЖда полиакрил тола ишлаб чиқаришни ташкил этиш	34,5	17,2	1,9	3,5	4,8	7,0
	<i>шу жумладан:</i>						
	<i>ўз маблағлари</i>		4,6	0,6	1,0	1,0	2,0
	<i>тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ва кредитлар</i>		12,6	1,3	2,5	3,8	5,0
16.	"Қунғирот сода заводи" МЧЖ да кальциланган сода ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кенгайтириш	180,0	50,0	4,5	9,0	13,5	23,0
	<i>шу жумладан:</i>						
	<i>тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ва кредитлар</i>	180,0	50,0	4,5	9,0	13,5	23,0
17.	Кимё саноати учун инновацион кимёвий илмий-ишлаб чиқариш ва таълим кластерини ташкил этиш	39,2	9,2	1,0	2,0	2,0	4,2
	<i>шу жумладан:</i>						
	<i>ўз маблағлари</i>	39,2	9,2	1,0	2,0	2,0	4,2

**Инвестиция дастурига киритилган лойиҳаларни амалга ошириш дастури орқали яратиладиган
янги иш ўринлари (2022 йил 28 декабрдаги ПҚ - 459-сон қарорига асосан)**

№	Лойиҳа номи	Янги иш ўринлари яратиш дастури				
		Жами	шу жумладан			
			инвестиция дастури буйича	маҳаллийлаштириш дастури буйича	саноатни ривожлантириш дастури буйича	касаначилиқни ривожлантириш дастури буйича
1	"Самарқандкимё" АЖ корхонасида минерал ўғитлар ишлаб чиқариш комплексини ташкил этиш	500	500			
2	"Навоийазот" АЖ да қуруқ циансолни ишлаб чиқариш	30	30			
3	"Навоийазот" АЖ негизида техник газ (СО2) ишлаб чиқариш	68	68			
	ЖАМИ:	598	598			

"Ўзкимёсаноат" АЖда 2023 йилда ишлаб чиқарилиши режалаштирилган асосий маҳсулот турлари

(МИНГ ТОННА)

Маҳсулот номи	2021 йил амалда	2022 йил		2023 йил, жами	шу жумладан, чораклар кесимида			
		режа	амалда		1 чорак	2 чорак	3 чорак	4 чорак
Аммиакли селитра	1 778,4	1 707,2	1 716,3	1 710,0	276,9	492,3	497,7	443,2
Карбамид	1 005,2	1 111,0	954,4	1 090,0	126,9	341,1	340,0	282,1
Аммоний сульфати	268,9	190,0	216,8	180,0	52,2	51,0	51,6	25,2
Аммофос	236,2	250,0	261,5	267,4	30,6	78,3	79,2	79,2
Суперфосфат	173,0	178,2	235,5	239,7	29,9	70,6	73,5	65,8
Хлорли калий	329,1	385,0	329,7	362,5	78,3	91,0	87,5	105,7
НАНП	70,2	60,0	51,7	60,0	9,2	17,1	17,1	16,6
Натрий нитрати	5,6	4,1	3,1	4,1	0,5	1,4	1,4	0,9
Натрий бикарбанати	2,7	2,7	2,9	2,9	0,3	1,0	1,0	0,6
Натрий цианиди	43,4	44,0	49,3	48,0	11,8	12,0	12,1	12,1
ПВХ	50,6	95,0	49,5	100,0	24,7	24,9	25,2	25,2
Қаттиқ каустик сода	5,9	12,8	1,7	12,3	1,6	3,4	3,4	3,9
Кальцинацияланган сода	184,8	200,0	206,1	200,0	53,4	37,8	54,2	54,6

2023 йил учун "Ўзкимёсаноат" АЖ бошқаруви раиси ўринбосарларининг иш самарадорлигини баҳолаш кўрсаткичлари (KPI)

(Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 28 июлдаги 467-сон қарорининг 11-иловага мувофиқ)

Т/р	Асосий кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	2023 йил, режа			
			I чорак	II чорак	III чорак	IV чорак
I. Бошқаруви раисининг биринчи ўринбосари						
<i>(ишлаб чиқариш, маҳаллийлаштириш, саноат ва ахборот технологиялари соҳасида кооперацион алоқаларни кенгайтириш масалалари)</i>						
1	Товар маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми	млрд. сўм	2 727,7	4 207,9	4 190,0	4 014,4
2	Ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръати	фоиз	87,2	111,6	104,4	138,0
3	Минерал ўғитлар ишлаб чиқариш ҳажми (соф ҳолда), шу жумладан:	минг тонна	234,72	454,5	454,56	409,01
	азотли	минг тонна	168,68	351,62	352,95	298,14
	фосфорли	минг тонна	19,06	48,28	49,11	47,45
	калийли	минг тонна	46,98	54,60	52,50	63,42
4	Ишга туширилган лойиҳалар ҳисобига ишлаб чиқариладиган янги турдаги маҳсулотлар сони ва ҳажми	та	2	2	2	3
		млрд. сўм	4,8	3,2	4,9	11,5
5	Маҳаллийлаштириш дастури доирасида ишлаб чиқариладиган маҳсулот турлари ва ҳажми	та	21	22	17	23
		млрд. сўм	675,9	744,0	528,9	964,8
6	Импорт ҳажмини қисқартириш, жумладан:	млн.долл	60,28	66,68	47,618	85,592
	маҳаллийлаштириш ҳисобига	млн.долл	58,78	64,70	46,00	83,90
	тармоқлараро саноат кооперацияси ҳисобига	млн.долл	1,50	1,99	1,62	1,70
7	Ёқилғи-энергия ресурсларини тежаш ҳажми, жумладан:					
	табиий газ бўйича	млн куб метр	4,31	5,31	5,31	4,98
	электр энергияси бўйича	млн кВт соат	1,27	4,29	4,30	3,29
8	Атмосферага ифлослантирувчи моддалар чиқиндиларини камайтириш	тонн	300,0	300,0	300,0	300,0
9	Энергия самарадорлиги	коэффициент	0,39	0,44	0,44	0,43
10	"Ijro.gov.uz" ижро интизоми идоралараро ягона электрон тизими орқали топшириқ ва вазифалар ижросининг таъминланиши	фоиз	100	100	100	100

Т/р	Асосий кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	2023 йил, режа			
			I чорак	II чорак	III чорак	IV чорак
II. Бошқаруви раисининг биринчи ўринбосари (трансформация масалалари)						
1	Рақамли трансформация стратегиясини йуналишлари бўйича режа- жадвал ишлаб чиқариш	та		1		
2	Рақамли трансформацион ўзгаришлар бўйича консалтинг ташкилотлари билан йўналишлар бўйича шартномалар тузиш	та	1	1	1	1
3	Мулкчилик ва бизнес-модель реструктуризацияси бўйича лойиҳа ҳужжатларини тайёрлаш	та		1		1
4	Рақамли трансформация доирасида лойиҳа ҳужжатларини ишлаб чиқиш	та	1	2	1	1
5	Рақамли трансформация доирасида тайёр маҳсулотларни маркировкалаш тизимларни жамияти корхоналарида ишга тушириш	та	0	0	2	2
6	"Ijgo.gov.uz" ижро интизоми идоралараро ягона электрон тизими орқали топшириқ ва вазибалар ижросининг таъминланиши	фоиз	100	100	100	100
III. Бошқаруви раисининг ўринбосари (иқтисодиёт ва молия масалалари)						
1	Маҳсулотларни сотишдан соф тушум суммаси	млрд. сўм	1 115,5	2 264,6	1 746,2	1 773,1
2	Минерал ўғитларни биржа савдоларига қўйиш ҳажми (физик ҳажмда)	минг тонна	481,14	1 213,29	733,80	509,93
3	Айланувчанлик коэффициенти:					
	— дебитор қарздорлик	кун	90	90	90	90
	— кредитор қарздорлик	кун	90	90	90	90
4	Маҳсулотларни сотишдан рентабеллик даражаси ва соф фойда миқдори	фоиз	3,0%	10,5%	6,6%	9,3%
		млрд. сўм	33,7	237,2	115,2	164,7
5	Таннарх ва ишлаб чиқариш харажатларини қисқартириш	фоиз	0,5	0,8	1,0	1,0
		млрд. сўм	57,3	98,9	118,3	115,7
6	Бюджетга тўловлар прогнозини бажарилиши	фоиз	100	100	100	100
7	Ташқи қарзларни қайтариш графиклари бўйича тўловлар суммаси	млрд. сўм	100,7	0	99,1	0,0
8	Тўлов қобилияти ёки коплаш коэффициент	коэффициент	>1,25	>1,25	>1,25	>1,25
9	Ўз айланма маблағлари билан таъминланганлик коэффициент молиявий барқарорлик	коэффициент	>0,2	>0,2	>0,2	>0,2

Т/р	Асосий кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	2023 йил, режа			
			I чорак	II чорак	III чорак	IV чорак
10	Ўртача иш хақи	млн сўм	5,5	6,0	6,2	6,4
11	"Ijgo.gov.uz" ижро интизоми идоралараро ягона электрон тизими орқали топшириқ ва вазифалар ижросининг таъминланиши	фоиз	100	100	100	100
IV. Бошқаруви раисининг ўринбосари (инвестициялар ва инновациялар масалалари)						
1	Барча манбалар ҳисобидан инвестицияларни ўзлаштириш ҳажми	млн.долл	38,6	69,9	158,3	150,7
2	Тўғридан-тўғри инвестицияларни ўзлаштириш ҳажми	млн.долл	33,7	56,1	139,6	127,7
3	Инвестиция дастури доирасида тайёрланадиган лойиҳаолди ҳужжатлари сони ва уларнинг қиймати	та	1	1	4	2
		млн.долл	8,9	170	313,0	802,0
	ишлаб чиқиш	та	1	1	4	2
		млн.долл	8,9	170	313,0	802,0
	тасдиқлаш	та		1	1	6
		млн.долл		8,9	170,0	1 115,0
4	Кўшма корхоналар ташкил этиш ва хусусийлаштириш орқали жалб қилинадиган инвесторлар сони	та		1	1	1
5	Инвестиция дастурига асосан ишга тушириладиган лойиҳалар қиймати, сони ва яратиладиган иш ўринлари	млн.долл				280,0
		та				3
		нафар				598
6	Технологик кластерлар негизида амалга оширилаётган инвестиция лойиҳалари доирасида:					
	молиявий манбалари аниқланадиган лойиҳалар умумий сони ва қиймати	та	1	1	1	1
		млн.долл	1200	3000	1 280,0	200,0
	ишлаб чиқилнадиган лойиҳаолди ҳужжатлар умумий сони ва қиймати	та		1	1	2
		млн.долл		1200	3 000,0	1 480,0
	тасдиқланадиган лойиҳаолди ҳужжатлар умумий сони ва қиймати	та			1,0	3
млн.долл				1 200,0	4 480,0	

Т/р	Асосий кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	2023 йил, режа			
			I чорак	II чорак	III чорак	IV чорак
7	Метан конверсияси учун қўлланиладиган халқасимон шаклдаги ГИАП-8 маркали катализаторини олиш технологиясини жорий этиш (ишлаб чиқарилган маҳсулот ҳажми ва қиймати)	тонна	15			
		млрд сўм	1			
8	Ишлаб чиқариш технологияларни такомиллаштириш (лойиҳалар сони, харажатлар қиймати)	дона				2
		млрд сўм				2,0
9	“Ijro.gov.uz” ижро интизоми идоралараро ягона электрон тизими орқали топшириқ ва вазифалар ижросининг таъминланиши	фоиз	100	100	100	100

**"Ўзкимёсаноат" АЖнинг тизим корхоналарида 2023 йилда энергетик эҳтиёжларини қайта тикланувчи энергия манбалари, жумладан қуёш панелларини ўрнатиш ҳисоби бўйича лойиҳаларнинг амалга оширилиши
ЖАДВАЛИ**

Т/р	Корхона номи	Қуёш панелини ўрнатиш бўйича лойиҳа қиймати, млн сўм	2023 йил учун мўжалланган кўрсаткичлар				
			Қуёш панелини ўрнатиладиган майдон, минг м ²	Қуёш панелини қуввати		Иқтисод	
				соатига, кВт	йил, минг кВт	миқдори, минг кВт	сумма, млн сўм
	"Ўзкимёсаноат" АЖ - жами	15 495,3	17,8	1 753,9	3 221,7	2 509,0	1 992,0
	шундан						
1	"Навоийазот" АЖ	1 000,0	1,0	100,0	186,0	186,0	132,9
2	"Максам-Чирчик" АЖ	6 000,0	6,0	600,0	889,2	889,2	711,4
3	"Аммофос-Максам" АЖ	1 740,0	2,0	200,0	864,0	230,4	184,3
4	"Деҳқонобод калий заводи" АЖ	1 855,3	4,4	462,9	677,8	677,8	542,2
5	"Қунғирот сода заводи" МЧЖ ҚК	900,0	0,9	100,0	255,5	176,4	141,1
6	"Қизилкум фосфорит комплекси" МЧЖ	4 000,0	3,4	291,0	349,2	349,2	280,1

**"Ўзкимёсаноат" АЖ ижро апаратини 2021-2023 йиллар давомида
МОЛИЯВИЙ НАТИЖАЛАРНИНГ ҚИЁСИЙ ТАҲЛИЛИ**

(минг. сўм)

Кўрсаткичлар номи	Сатр коди	2021 йил		2022 йил		2023 йил режа			
		режа	амалда	режа	амалда	I чорак	I ярим йиллик	9 йолик	йиллик
Маҳсулот (товар, иш ва хизмат) ларни сотишдан соф тушум	10								
Сотилган маҳсулот (товар, иш ва хизмат) ларнинг таннари	20								
Маҳсулот (товар, иш ва хизмат) ларни сотишнинг ялпи фойдаси (зарари) (сатр.010-020)	30								
Давр харажатлари, жами (сатр.050+060+070+080), шу жумладан:	40	94 540 516	62 103 250	130 775 001	94 893 876	281 938 549	316 496 561	366 541 967	403 402 114
Сотиш харажатлари	50								
Маъмурий харажатлар	60	35 320 554	30 436 521	50 332 280	43 440 417	8 643 022	20 561 320	42 055 505	59 214 123
Бошқа операцион харажатлар	70	59 219 962	31 666 729	80 442 721	51 453 459	273 295 527	295 935 241	324 486 461	344 187 991
Ҳисобот даврининг солиқ солинадиган фойдадан келгусида чегириладиган харажатлари	80								
Асосий фаолиятнинг бошқа даромадлари	90	15 995 269	16 915 774	305 942	2 942 533	229 177 380	165 963 380	205 883 279	206 383 279
Асосий фаолиятнинг фойдаси (зарари) (сатр. 030-040+090)	100	-78 545 247	-45 187 476	-130 469 060	-91 951 344	-52 761 169	-150 533 181	-160 658 688	-197 018 835
Молиявий фаолиятнинг даромадлари, жами (сатр.120+130+140+150+160), шу жумладан:	110	126 590 521	99 343 964	186 094 733	526 324 169	168 915 729	182 711 865	198 504 189	327 152 816
Дивидендлар шаклидаги даромадлар	120	121 628 212	91 134 944	182 680 852	522 094 064	164 099 757	173 669 044	188 461 368	316 509 995
Фоизлар шаклидаги даромадлар	130		7 114 399	2 399 178	3 363 097	3 826 849	7 653 698	8 153 698	8 653 698
Молиявий ижарадан даромадлар	140								
Валюта курси фарқидан даромадлар	150	1 806	1 094 621	1 014 703	867 008	989 123	1 389 123	1 889 123	1 989 123
Молиявий фаолиятнинг бошқа даромадлари	160	4 960 503							
Молиявий фаолият бўйича харажатлар (сатр.180+190+200+210), шу жумладан:	170	260 000	797 889	310 957	443 355	2 092 815	3 232 613	3 532 613	3 632 613
Фоизлар шаклидаги харажатлар	180	260 000							
Молиявий ижара бўйича фоизлар шаклидаги харажатлар	190								
Валюта курси фарқидан зарарлар	200		278 160	310 957	443 355	2 092 815	3 232 613	3 532 613	3 632 613
Молиявий фаолият бўйича бошқа харажатлар	210		519 730						
Умумхўжалик фаолиятининг фойдаси (зарари) (сатр.100+110-170)	220	47 785 274	53 358 598	55 314 716	433 929 470	114 061 745	28 946 071	34 312 888	126 501 368
Фавқулддаги фойда ва зарарлар	230								
Фойда солиғини тўлагунга қадар фойда (зарар) (сатр.220+/-230)	240	47 785 274	53 358 598	55 314 716	433 929 470	114 061 745	28 946 071	34 312 888	126 501 368
Фойда солиғи	250								
Налог на сверхприбыль	251								
Фойдадан бошқа солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар	260								
Ҳисобот даврининг соф фойдаси (зарари) (сатр.240-250-260)	270	47 785 274	53 358 598	55 314 716	433 929 470	114 061 745	28 946 071	34 312 888	126 501 368

"Ўзкимёсаноат" АЖнинг ижро аппарати фаолияти самарадорлиги муҳим кўрсаткичлари

№	Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	2023 йилга, режа			
			1 чорак	1 ярим йиллиги	9 ой	йил
I. Асосий кўрсаткичлари (ижро аппарати бўйича)						
1	Соф фойда (зарар) режанинг бажарилиши	минг сўм	114 061 745	28 946 071	34 312 888	126 501 368
2	Активлар рентабеллиги	коэффициент	0,034	0,009	0,009	0,033
3	Молиявий барқарорлик коэффициенти	коэффициент	2,18	21,93	41,38	420,32
4	Тўлов қобилияти коэффициенти	коэффициент	5,86	93,42	414,98	6 402,16
II. Қўшимча кўрсаткичлари						
	Ижро аппарати кўрсаткичлари					
1	Абсолют ликвидлик коэффициенти	коэффициент	0,36	0,74	8,11	62,86
2	Коррупцияга қарши мувофиқлик тизимини ривожлантириш (режалаштирилган тадбирларни амалга ошириш)	%				100
	Саноат кўрсаткичлари					
3	Ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръати	%	87,2	100,9	102,3	109,9
4	Инвестицияларни ўзлаштириш	млн. долл	38,62	108,56	266,82	417,5
5	Экспорт ҳажми	млн. долл	64,1	162,7	300,7	493,0
6	Маҳаллийлаштириш дастури бўйича ишлаб чиқариш	млрд. сум	675,9	1 420,0	1 948,9	2 913,7
7	Соф фойда	млрд. сум	0,0	231,2	345,6	525,1
8	Маҳсулотларни сотишдан рентабеллик, %	%	0,0%	6,9%	6,8%	7,6%

Изоҳ: Ҳукумат томонидан қабул қилинган қарорларга биноан кўрсаткичларга ўзгартиришлар киритиш мумкин